
Fra: Sigbjørn Vik
Sendt: 10.04.2010
Til: postmottak SD
Kopi:
Emne: Høringsuttalelse om datalagring

Det vises til høringsbrev fra Samferdselsdepartementet av 8. januar 2010, som publisert på <http://www.regjeringen.no/nb/dep/sd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2010/horing---datalagring.html?id=590001>, deres referanse 09/585-HK. Vedlagt følger min høringsuttalelse.

Om meg

=====

Jeg jobber i kvalitetssikring i Opera Software, med spesielt ansvar for sikkerhet og personvern for Opera-nettleseren, og har mange års erfaring i personvern og internett. Bruk av internett omfattes av datalagringsdirektivet, slik bruk forventes å øke i framtiden, og regler for bruk er viktige. Jeg føler meg derfor vel kvalifisert til å kunne gi en profesjonell uttalelse om datalagringsdirektivet. Jeg sender denne uttalelsen som privatperson.

Bakgrunn

=====

Etter å ha sett andre høringsuttalelser, finner jeg behov for presisering på enkelte områder. På generelt grunnlag kan jeg si meg enig i de fleste av datailsynets uttalelser, og er sterkt imot en innføring av direktivet i Norge.

Økonomi

=====

Høringsbrevet hadde en økonomisk analyse av implementerings- og driftskostnader, men ingen samfunnsøkonomisk analyse. Å innføre et direktiv som vil koste hundrevis av millioner, uten å vurdere om det lønner seg er å kaste perler for svin, og frarådes.

Virking

=====

Jeg savner en virkningsanalyse i Norge, det mangler en uavhengig analyse om et slikt direktiv vil ha noen en positiv innvirkning på kriminaliteten, jeg kan enkelt komme opp med muligheter hvor det tvert imot vil ha negativ innvirkning på kriminaliteten. Igjen er det meningsløst å innføre direktiver uten å vurdere om det vil ha noen effekt.

Motsatt mangler også en analyse av hva de registrerte opplysningene vil kunne medføre for de registrerte, dersom de kommer på avveie. Helt banalt vil det for eksempel være gull verdt for innbrudsbander som nå har blitt vanlig i Norge[1]. Historiske data om hvilke rutiner personer og firma har for når de er hjemme gjør det enkelt å kunne planlegge riktig tid for et innbrudd. Live data vil være enda mer verdt, andre bruksområder for kriminelle er ikke kartlagt. Hvordan skal det videre kunne beskyttes mot

at disse opplysningene kommer på avveie, en innbruddsbande kan for eksempel betale en halv million til en ansatt som har tilgang til dataene, og likevel tjene gode penger på det etterpå?

Industrispionasje er også et scenario som man bør overveie. Det vises for eksempel til "Amadeus-dommen"[2], hvor SAS ble dømt for industrispionasje overfor Norwegian. Brukerdata til konkurrentene er nødvendigvis verdifulle for nettleverandører. Å tro at data lagret innenfor rammene til datalagringsdirektivet ikke vil være ettertraktet på områder hvor det ikke var tiltenkt, er i beste fall naivt, og vil i verste fall forårsake uopprettelige skader for firmaer eller privatpersoner. Meg bekjent var det bare et fåtall personer i SAS som hadde tilgang til disse dataene, likevel ble de misbrukt. Med data lagret innenfor rammene til datalagringsdirektivet er det ikke et spørsmål om "hvis", men "når" og "hvordan", de vil bli misbrukt. Jo mer data som lagres, og jo mer sentralt det lagres, jo større er sjansene for misbruk, eventuell lagring bør derfor skje i minst mulig grad, og på slik måte at ett enkelt register aldri vil kunne registrere flere typer informasjon om samme bruker/område.

Uansett hvor sikkert data lagres, vil lekkasjer skje, det vises for eksempel til en nylig lekket video fra det amerikanske forsvarsdepartementet[3] som viser drap på sivile i Irak. Hvis selv ikke et slikt departement som spesialiserer seg på hemmelighold greier å holde noe slikt hemmelig, til tross for hvor skadelig det er for deres omdømme, så bør man ikke tro at noe kan holdes hemmelig. Det konkluderes dermed med at en innføring av direktivet vil kunne forårsake uopprettelige skader for privatpersoner og bedrifter, uten at noen positive virkninger er dokumentert, og at direktivet dermed ikke bør implementeres.

Omgåelse

=====

Det vil være relativt elementært å omgå registreringen, og de som ønsker vil gjerne velge å gjøre dette. Et direktiv som bryter inn i personvernet til lovlidige borgere, uten å kunne røre ved dem som velger å omgå det, er lite effektivt, og gjør vondt verre. Dersom direktivet implementeres, vil jeg selv vurdere å legge inn omgåelse av registreringen på sentralt nivå i husstanden, slik at eventuelle data lagret for husstanden vil være meningsløse i registrene, der det ikke er mer rasjonelt å omgå registrering på andre måter. Slik omgåelse vil normalt kunne tilbys profesjonelt i sluttbrukerpakker. Det vises for eksempel til Sverige, hvor implementasjonen av IPRED[4] ganske umiddelbart førte til tjenester som IPREDator[5] ble kommersielt tilgjengelige, som tillot sluttbrukere å omgå registreringer. Igjen frarådes en implemetering av direktivet.

Med vennlig hilsen
Sigbjørn Vik

[1] For eksempel: <http://www.op.no/nyheter/article4159858.ece>

[2] For eksempel: <http://www.dn.no/forsiden/naringsliv/article1193401.ece>

[3] <http://www.collateralmurder.com/>

[4] <http://no.wikipedia.org/wiki/Ipred>

[5] <https://www.ipredator.se/>